

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดพะเยา*

THE FACTORS AFFECTING POLITICAL PARTICIPATION OF ETHNIC GROUP IN PHAYAO PROVINCE

พระมหากิตติพงษ์ กิตติญาโน (เผ่าต๊ะใจ)

Phramaha Kittipong Kittiyano (Paotajai)

ธนกฤต โพธิ์เงิน

Thanakrit Phoengum

ภมร ชันธหัตถ์

Pamorn Khanthahat

มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Pathumthani University, Thailand.

E-mail: Dr_thanakrit@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดพะเยา 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดพะเยา 3) เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ โดยใช้ระเบียบวิธีแบบผสมวิธี ประชากรคือ กลุ่มชาติพันธุ์เมี่ยนและม้ง จำนวน 23,293 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 394 คน สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ นำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ .95 และนำข้อมูลคุณภาพมาสรุปความตามเนื้อหา สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.72$) เมื่อพิจารณารายข้อจากมากไปน้อย พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ การติดต่อกับงานของประชาชน ($\bar{X} = 2.95$) มากที่สุด รองลงมา การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ($\bar{X} = 2.86$) การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ($\bar{X} = 2.64$) และอยู่ในระดับน้อย 1 ด้านคือการร่วมกิจกรรมขององค์กรหรือกลุ่มทางสังคมและ

* Received: 15 May 2023; Revised: 25 June 2023; Accepted: 26 June 2023

การเมือง ($\bar{X} = 2.43$) 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาทางการเมือง ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ ร้อยละ 29.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ 1. เพิ่มการรับรู้องค์ความรู้ 2. ความเข้าใจที่ถูกต้องในระบอบประชาธิปไตย 3. ต้องใช้วิถีชุมชนวัฒนธรรมประเพณี 4. สร้างพลังชุมชนในขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมทางการเมือง

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การเมือง, กลุ่มชาติพันธุ์

Abstract

The research objectives encompassed three main areas: 1) exploring the political participation of an ethnic group, 2) investigating the factors influencing political participation, and 3) proposing recommendations to enhance political participation among the ethnic group residing in Payao province. A mixed-method approach was employed as the research methodology. The study population consisted of 23,293 individuals belonging to the ethnic group residing in Payao province. The sample size of 394 participants was determined using the Taro Yamane formula, employing a simple random sampling technique. The data collection instruments included a questionnaire and an interview guide. The questionnaire demonstrated high reliability with a coefficient of .95. The interview data were analyzed using content analysis, while statistical analyses such as frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression were applied to the quantitative data.

The findings of the study revealed that overall, the political participation of the ethnic group in Payao province was at a moderate level (mean = 2.72). Examining each aspect individually, all three aspects were found to be at a moderate level, with one aspect scoring slightly lower. Public contact (mean = 2.95) displayed the highest level of participation, followed by election ballot (mean = 2.86) and election campaign (mean = 2.64). The lowest mean was observed in the aspect of cooperative activity or involvement in social and political groups (mean = 2.43). The analysis of factors influencing political participation indicated that political psychology and the political

environment significantly impacted the political participation of the ethnic group in Payao province, accounting for 29.5% of the variance at a statistically significant level of .05. To enhance political participation among the ethnic group, it is recommended to focus on four key aspects, namely: promoting knowledge and awareness, fostering a proper understanding of democracy, utilizing community empowerment for political engagement and participation.

Keywords: Political, participation, ethnic group

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาจนถึงปัจจุบันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ว่าด้วยเรื่องการปฏิรูปประเทศ มาตรา 258 (1) ได้บัญญัติเรื่องการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง โดยให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ตลอดจนการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง พร้อมทั้งส่งผลให้การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความเข้มแข็งและยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2554) การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นเช่นกับหัวใจสำคัญในการที่จะสร้างความเข้มแข็งให้กับการปกครองแบบประชาธิปไตย ดังเช่นที่อริสโตเติล กล่าวไว้ว่า “คนนั้นก็คือสัตว์ทางการเมือง” คนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมืองไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง ซึ่งเขาจะปรารถนาหรือไม่ปรารถนาก็ตาม ถ้าเรามองว่าการเมืองเป็นเรื่องอำนาจที่จะมีบทบาทในการแจกแจงสิ่งที่มีคุณค่าทางสังคมสิ่งที่เกิดมาจากระบบการเมือง แม้จะอยู่ในรูปแบบนโยบายหรือกฎระเบียบ ย่อมที่จะต้องกระทบต่อบุคคลแต่ละคนในสังคมนั้น ๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

จังหวัดพะเยาเป็นอีกจังหวัดหนึ่งซึ่งตั้งอยู่ทางภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย และกลุ่มชาติพันธุ์ก็เป็นอีกกลุ่มหนึ่ง ที่ต้องได้รับการส่งเสริมให้เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง เพราะกลุ่มชาติพันธุ์เป็นกลุ่มชนที่มีความสืบเนื่องทางประวัติศาสตร์ และมีวัฒนธรรมประเพณีเป็นของตนเอง เป็นกลุ่มที่ประชากรมีพันธะเกี่ยวข้องกัน มีลักษณะทางเชื้อชาติ วัฒนธรรมประเพณีและภาษาพูดเดียวกัน รวมทั้งเป็นพหุวัฒนธรรม นับตั้งแต่อดีตมากกว่าร้อยปี กลุ่มชาติพันธุ์มีความหลากหลายและกระจายตัวอยู่ในหลายภาคของประเทศไทย ซึ่งส่วนมากจะอาศัยอยู่ในบริเวณจังหวัดแถบภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ประกอบด้วยเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน เชียงราย น่าน แพร่ ลำพูน ลำปาง และพะเยา มีจำนวนกลุ่ม

ชาติพันธุ์ทั้งหมด 32 ชาติพันธุ์ ซึ่งกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้ได้รักษาวัฒนธรรม การดำรงชีวิตที่มาตั้งแต่บรรพบุรุษได้เป็นอย่างดี มาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากตามบริเวณที่ราบและเทือกเขาสูง จำนวน 11 กลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ ไทยลื้อ, ไทยจีน, อีสาน, ม้ง (แม้ว), เมี่ยน (เย้า), ลัวะ, อาข่า, ไทยที่สูง, ลาหู่, กระเหรี่ยงและลีซอ โดยกระจายกันอาศัยอยู่ตามอำเภอต่าง ๆ เช่น อำเภอเมืองพะเยา อำเภอเชียงคำ อำเภอแม่ใจ อำเภอดอกคำใต้ อำเภอเชียงม่วน อำเภอปง และอำเภอภูซาง มีจำนวนประชากรทั้งหมด 6,423 ครอบครัว 7,236 ครอบครัว (ศูนย์พัฒนาราชภาพพื้นที่ราบสูงจังหวัดพะเยา, 2561) และจากจำนวนประชากรกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีอยู่ในจังหวัดพะเยา กลุ่มชาติพันธุ์เมี่ยนและม้งมีจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่เป็นจำนวนมากกว่าชาติพันธุ์อื่น ๆ ในจังหวัดพะเยา และได้มีการขยายครอบครัวออกไปเรื่อย ๆ และกลุ่มชาติพันธุ์ก็ยังได้รับสัญชาติไทย มีสิทธิในความเป็นพลเมืองของประเทศไทย ที่จะต้องมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น การเรียกร้องและเสนอแนวคิดนโยบายแก่รัฐบาล และยังเป็นกลุ่มที่มีสิทธิในการเลือกตั้งตัวแทนทางการเมือง และจากข้อมูลโดยใช้สถิติจำนวนประชากรจากแบบข้อมูลพื้นฐานชุมชนพื้นที่สูง ของศูนย์พัฒนาราชภาพบนพื้นที่สูงจังหวัดพะเยา มาเทียบสถิติการใช้สิทธิเลือกตั้งของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดพะเยา พบว่า การออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) ระหว่างประชาชนทั่วไปกับกลุ่มชาติพันธุ์เมี่ยนและม้งในจังหวัดพะเยา ระหว่างปี พ.ศ.2542 และปี พ.ศ.2562 พบว่า การออกมาใช้สิทธิของประชาชนทั่วไป ในปี พ.ศ.2542 จำนวน 284,850 คน จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด 364,532 คน คิดเป็นร้อยละ 78 ส่วนการออกมาใช้สิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์เมี่ยนและม้ง จำนวน 11,921 คน จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด 17,921 คน คิดเป็นร้อยละ 66 และในปี พ.ศ.2562 พบว่า การออกมาใช้สิทธิของประชาชนทั่วไป จำนวน 294,233 คน จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด 369,379 คน คิดเป็นร้อยละ 79 ส่วนการออกมาใช้สิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์เมี่ยนและม้ง จำนวน 14,383 คน จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด 22,470 คน คิดเป็นร้อยละ 64 เมื่อนำเอาสถิติการออกมาใช้สิทธิระหว่างประชาชนทั่วไปกับกลุ่มชาติพันธุ์เมี่ยนและม้งในจังหวัดพะเยา จะเห็นได้ว่า การออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนทั่วไปเพิ่มขึ้นจากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ส่วนการออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งของกลุ่มชาติพันธุ์เมี่ยนและม้ง มีสถิติการออกมาใช้สิทธิที่ลดลงจากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดพะเยา, 2562)

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดพะเยา ผู้วิจัยจึงได้เลือกที่จะวิจัยเพื่อเป็นประโยชน์หรือเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการที่จะส่งเสริมการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดพะเยา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดพะเยา
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดพะเยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดพะเยา” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงแบบผสมวิธี (mixed method) คือ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้ 1. ประชากร ได้แก่ กลุ่มชาติพันธุ์ (เมี่ยนและม้ง) ในจังหวัดพะเยา ซึ่งอาศัยอยู่ในจำนวน 7 อำเภอของจังหวัดพะเยา ประกอบด้วยอำเภอเมืองพะเยา, อำเภอดอกคำใต้, อำเภอปง, อำเภอเชียงคำ, อำเภอแม่ใจ, อำเภอเชียงม่วน และอำเภอภูซาง มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 23,293 คน (ศูนย์พัฒนาราชภาพพื้นที่ราบสูงจังหวัดพะเยา, 2561) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มชาติพันธุ์ (เมี่ยนและม้ง) ในจังหวัดพะเยา จำนวน 394 คน

การกำหนดสัดส่วนของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดพะเยา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างชาติพันธุ์ 2 กลุ่ม คือ ชนกลุ่มเมี่ยน (เย้า) ซึ่งมีประชากร จำนวน 168 คน และ ชนกลุ่มม้ง (แม้ว) มีประชากร จำนวน 226 คน ซึ่งได้กำหนดสัดส่วนตามกลุ่มชาติพันธุ์สามารถแบ่งสัดส่วนได้ตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างชนกลุ่มเมี่ยน (เย้า) ในจำนวน 7 อำเภอของจังหวัดพะเยา

อำเภอ	จำนวน	ผลสูตรที่ได้
เมืองพะเยา	190	3
เชียงคำ	3,146	55
ดอกคำใต้	556	10
ปง	4,027	68
เชียงม่วน	1,210	21
แม่ใจ	495	9
ภูซาง	99	2
รวมทั้งหมด	9,723	168

ตารางที่ 2 แสดงสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างชนกลุ่มมั่ง (แม่่ว) ในจำนวน 4 อำเภอของจังหวัดพะเยา

อำเภอ	ชนเผ่ามั่ง	ผลสุตรที่ได้
เชียงคำ	3,309	55
ดอกคำใต้	293	4
ปง	7,909	133
ภูซาง	2,059	34
รวมทั้งหมด	13,570	226

การวิจัยเชิงปริมาณ การสุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified sampling) เพื่อพยายามทำความเข้าใจแตกต่างระหว่างหน่วยของประชากรที่มีอยู่มากลดลง โดยการแบ่งประชากรออกเป็นชั้น ๆ โดยจะแบ่งประชากรออกเป็น 2 ชั้นภูมิ คือ อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่าง การสุ่มแบบนี้ทำให้ได้ประชากรแต่ละชั้นมีลักษณะเหมือนกัน จึงไม่จำเป็นต้องสุ่มเลือกตัวอย่างมามาก ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายได้ นอกจากนั้น ยังเปิดโอกาสให้เลือกตัวอย่างจากแต่ละชั้นในสัดส่วนที่แตกต่างกันได้ด้วย ซึ่งจะทำให้ได้ตัวอย่างที่เพียงพอในการสำรวจ หลังจากนั้นนำมากำหนดสัดส่วนแต่ละตำบลและหมู่บ้าน เพื่อกำหนดจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่จะเก็บต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) คือ การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง วิจัยจากประชาชนและผู้นำชุมชน ซึ่งมีบทบาทที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดพะเยา

2. การศึกษาเชิงคุณภาพ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่เลือกเป็นกลุ่มที่ทำหน้าเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ จำนวน 15 รูป/คน แบ่งเป็น 5 กลุ่ม ดังต่อไปนี้ 1. ผู้นำชุมชน/ท้องถิ่น จำนวน 4 คน 2. นักวิชาการ จำนวน 3 รูป/คน 3.เจ้าหน้าที่รัฐ จำนวน 3 คน 4. สื่อมวลชน จำนวน 2 คน และ 5. นักการเมือง จำนวน 3 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach, L. Joseph, 1984) 2. สถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน เป็นตัวแปรพหุคูณใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการเลือกแบบคัดเลือกเข้า (Enter Method)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ ชาติพันธุ์ การศึกษา การประกอบอาชีพ รายได้ต่อปี ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน พบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 54.6 และเป็นเพศชาย จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 45.4 มีอายุ 31 - 45 ปี จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงมา อายุ 46 - 60 ปี จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 27.4 อายุ 18 - 30 ปี จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 22.6 และน้อยที่สุดอายุ มากกว่า 60 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 กลุ่มชาติพันธุ์ม้ง (แม้ว) จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 52 และกลุ่มชาติพันธุ์เมี่ยน (เย้า) จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 48 ระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 32 รองลงมาต่ำกว่ามัธยมศึกษา ปีที่ 3 จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 27.9 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/ปวช. จำนวน 97 คนคิดเป็นร้อยละ 24.6 ชั้นปริญญาตรี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4 ชั้นอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 14 คน คิดเป็น ร้อยละ 3.6 และน้อยที่สุดชั้นสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 การประกอบอาชีพ มากที่สุดทำไร่ จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 39.8 รองลงมารับจ้าง จำนวน 66 คนคิดเป็นร้อยละ 16.8 อาชีพค้าขาย จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.5 นักศึกษา จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.7 อาชีพทำนา จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 และน้อยที่สุดอาชีพข้าราชการ จำนวน 28 คน คิดเป็น ร้อยละ 7.1 รายได้ต่อปีมากที่สุด มากกว่า 20,000 บาท จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 47.7 รองลงมา 10,001 - 20,000 บาท จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 รายได้ 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.7 ไม่มีรายได้ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.7 และน้อยที่สุดต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านมากที่สุด มากกว่า 15 ปี จำนวน 296 คน คิดเป็นร้อยละ 75.1 รองลงมา 11 - 15 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 ระยะเวลา 6 - 10 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 และน้อยที่สุด ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.6

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดพะเยา ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$; S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณารายด้าน ตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรก คือ ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D.= 0.67) รองลงมา

ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$, S.D.= 0.74) และด้านจิตวิทยาทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.02$, S.D.= 0.69) ตามลำดับ

2.1 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$; S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณารายข้อ ตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรก คือ ความพึงพอใจสภาพทั่วไปของหมู่บ้านเช่น ที่ตั้ง ที่ทำกิน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D.= 0.86) รองลงมา ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับของชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D.= 0.87) และข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เข้าร่วมกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน เช่น กลุ่มพ่อบ้านแม่บ้าน, กลุ่มกีฬา กลุ่ม อสม. หรือกลุ่มอาสาสมัครต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.96$, S.D.=1.00)

2.2 ปัจจัยด้านจิตวิทยาทางการเมือง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.02$; S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณารายข้อ ตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรก คือ มีความเชื่อมั่นในตัวผู้นำหมู่บ้านหรือตัวแทนหมู่บ้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$, S.D.= 0.87) รองลงมา มีความเชื่อว่าการซื้อสิทธิขายเสียงมีอยู่จริง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$, S.D.= 1.01) และข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จะนำเรื่องการเมืองหรือการทำงานรัฐบาลมาพูดคุยในบ้านเสมอ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.59$, S.D.=1.01)

2.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$; S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณารายข้อ ตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรก คือ ได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ, หนังสือพิมพ์ เป็นต้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, S.D.= 0.94) รองลงมา ผู้นำหมู่บ้านหรือผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ให้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองเป็นประจำ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$, S.D.= 1.09) และข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้สนทนาพูดคุยเรื่องทางการเมืองกับคนในครอบครัวและชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.75$, S.D.=0.95)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	2.86	0.70	ปานกลาง	2
การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	2.64	0.69	ปานกลาง	3
การติดต่อกับของประชาชน	2.95	0.80	ปานกลาง	1
การร่วมกิจกรรมขององค์กรหรือกลุ่มทางสังคมและการเมือง	2.43	0.93	น้อย	4

ภาพรวม

2.72 0.60 ปานกลาง

3. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดพะเยา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.72$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณารายข้อตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรก คือ การติดต่อกับงานของประชาชน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.95$, S.D. = 0.80) รองลงมา การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.86$, S.D. = 0.70) การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.64$, S.D. = 0.69) และข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด การร่วมกิจกรรมขององค์กรหรือกลุ่มทางสังคมและการเมือง ($\bar{X} = 2.43$, S.D. = 0.93) และเมื่อแยกเป็นรายประเด็นได้ ดังนี้

3.1 การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.86$, S.D. = 1.17) เมื่อพิจารณารายข้อตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรก คือ ท่านไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านหรือคณะกรรมการหมู่บ้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$, S.D. = 0.98) รองลงมา ท่านไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัด (สจ.) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ส.อบต.) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = 1.02) และข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ท่านติดตามข่าวการเลือกตั้งทุกระดับทั้งก่อนและหลังการเลือกตั้งเสมอ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.57$, S.D. = 1.12)

3.2 การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.64$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณารายข้อ ตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรก คือ ท่านจะนำข้อมูลของนักการเมืองหรือพรรคการเมืองมาประกอบการตัดสินใจก่อนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทุกครั้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.93$, S.D. = 0.90) รองลงมา ท่านได้พูดคุยภายในครอบครัว ญาติพี่น้อง ก่อนที่จะมีการเลือกตั้งในแต่ละครั้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.79$, S.D. = 0.96) และข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยผู้สมัครหรือพรรคการเมืองหาเสียงเลือกตั้ง อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.30$, S.D. = 1.12)

3.3 การติดต่อกับงานของประชาชน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.95$, S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณารายข้อ ตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรก คือ ท่านเคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานภาครัฐในเรื่องต่าง ๆ เช่น เรื่องการประกอบอาชีพ การรักษาพยาบาลการร้องทุกข์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$, S.D. = 0.97) รองลงมา ท่านติดต่อผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่รัฐฯ หรือนักการเมืองท้องถิ่นเพื่อเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = 1.12) และข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ท่านให้ความร่วมมือแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.80$, S.D. = 1.06)

3.4 การร่วมกิจกรรมขององค์กรหรือกลุ่มทางสังคมและการเมือง ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.43$, S.D.= 0.94) เมื่อพิจารณารายข้อตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรก คือ ท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของหมู่บ้าน เช่น การประชุมภายในหมู่บ้าน กิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.61$, S.D.= 1.19) รองลงมา ท่านร่วมเป็นคณะกรรมการหมู่บ้านเพื่อดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ในระดับหมู่บ้านและระดับท้องถิ่น อยู่ในระดับปานน้อย ($\bar{X} = 2.57$, S.D.= 1.11) และข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ท่านมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านและเสนอต่อองค์ปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.24$, S.D.=1.18)

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดพะเยา ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดพะเยา จำนวน 15 รูป/คน เพื่อนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาสนับสนุนผลการวิจัยเชิงปริมาณประกอบด้วย 1. ปัจจัยส่วนบุคคล 2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม 3. ปัจจัยด้านจิตวิทยาทางการเมือง 4. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง และจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดพะเยาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่มต่างเห็นพ้องต้องกัน ดังนี้

1) ปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการศึกษาเท่าที่ควร การประกอบอาชีพยังเป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม รวมถึงศิลปวัฒนธรรมที่แตกต่างจากสังคมทั่วไปจึงทำให้เกิดปัญหาในการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้สูงอายุ

2) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม กลุ่มชาติพันธุ์มีถิ่นที่อยู่อาศัยตั้งอยู่ห่างไกล แม้จะได้รับการพัฒนาที่ดีขึ้น แต่ก็ยังใช้เวลาในการเดินทางมาก และบางสถานที่การเดินทางยังมีความยากลำบาก และปัญหาในเรื่องที่ดินทำกิน แม้จะได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐ แต่ก็ยังไม่ทั่วถึงและเพียงพอต่อความต้องการ

3) ปัจจัยด้านจิตวิทยาทางการเมือง กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่ยังมีวัฒนธรรมการเมืองแบบดั้งเดิม คือ การยึดอยู่กับตัวผู้นำ และยังคงคิดว่าตนเองเป็นบุคคลชายขอบ เป็นเพียงกลุ่มคนชั้นสองชั้นสามในประเทศ ไม่อยากเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมืองหรือบุคคลที่ในต่าง ๆ ที่เข้ามาในหมู่บ้าน ก็จะมีวาระระมัดระวังไม่เชื่อใจมากนัก มักจะปกปิดตัวเองว่าเป็นชาติพันธุ์ เพราะกลัวที่จะไม่ได้รับการยอมรับ กลัวการถูกเหยียดหยามจากสังคมภายนอก จึงทำให้กลุ่มชาติพันธุ์ยังขาดความศรัทธาในตัวตนของกลุ่ม

ไม่กล้าที่จะแสดงออกในทางด้านความคิดเห็นในทางการเมืองของตนเอง แม้ว่ากลุ่มชาติพันธุ์จะได้รับโอกาสทางสังคมอย่างเท่าเทียมกับประชาชนทั่วไป

4) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยให้ความสนใจทางการเมืองมากนัก เพราะคิดว่าเป็นเรื่องที่ไกลตัว คิดว่าการเมืองเป็นเรื่องของผู้นำหมู่บ้านหรือผู้นำชุมชน การติดตามข่าวสารมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากขึ้น ส่วนมากจะเป็นวัยกลางคนและคนหนุ่ม แต่ก็ยังเป็นเพียงการติดตามเพื่อทราบข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชาติพันธุ์เท่านั้น และยังไม่ค่อยมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางการเมืองกับชุมชนอื่นหรือจากบุคคลภายนอก จึงทำให้มุมมองในเรื่องการเมืองเป็นเพียงกลุ่มชาติพันธุ์ในหมู่บ้าน

3. แนวทางในส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ 1. เพิ่มการรับรู้องค์ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งและประโยชน์ของการเลือกตั้ง 2. ความเข้าใจที่ถูกต้องในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งได้แก่สิทธิประโยชน์ที่จะได้รับการไปใช้สิทธิและไม่ไปใช้สิทธิ 3. ต้องใช้วิถีชุมชนวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกันให้เกิดประโยชน์ในการธำรงการปกครองแบบประชาธิปไตย 4. สร้างพลังชุมชนในขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมทางการเมือง ความเป็นปึกแผ่นสามารถนำมาซึ่งความสามัคคีในหมู่คณะ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดพะเยา มีการอภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดพะเยา ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย อยู่ในระดับปานกลางและน้อย เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรก คือ การติดต่อกับงานของประชาชนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาปัจจัยการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และน้อยที่สุด คือ การร่วมกิจกรรมขององค์กรหรือกลุ่มทางสังคมและการเมือง ทั้งนี้ เกิดจากการที่กลุ่มชาติพันธุ์ยังไม่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากนัก เพราะเกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความเป็นอยู่ที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร และกลัวต่อการยอมรับกลุ่มชาติพันธุ์ของประชาชนทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูสิทธิ์ ชันติกุล ได้ศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเพียง 2 ระดับเท่านั้น ได้แก่ ระดับปานกลางและระดับต่ำ ซึ่งรายด้านอยู่ระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง และ

ด้านการสนทนาทางการเมือง ส่วนรายด้านอยู่ในระดับที่ต่ำ ได้แก่ ด้านการชุมนุมทางการเมือง ด้านการติดต่อกับนักการเมือง และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองต่าง ๆ ส่วนปัจจัยที่ทรงอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ได้แก่ เพศ อายุ และสถานภาพ ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม บทบาทหน้าที่ในครอบครัว และบทบาทหน้าที่ในชุมชน ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและพัฒนาการเมือง ปัจจัยด้านจิตวิทยาทางการเมือง ทั้งนี้ ผลการวิจัยยังพบประเด็นที่น่าสนใจ คือประชาชนพร้อมที่จะเลือกไม่เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองใด ๆ เลย หากกิจกรรมทางการเมืองนั้นไม่ได้มีการบังคับโดยกฎหมาย (ภูสิทธิ์ ชันติกุล, 2553)

เมื่อพิจารณาถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดพะเยา รายด้านพบว่า

1.1 การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดพะเยา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง พบว่า กลุ่มชาติพันธุ์ที่ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ จะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น แต่การเลือกตั้งส่วนใหญ่เป็นเพียงการปฏิบัติหน้าที่ตามความเป็นพลเมืองไทย เพราะกลุ่มชาติพันธุ์ยังไม่มี ความสนใจทางการเมืองมากนัก และกลุ่มที่ออกมาใช้สิทธิ์จะเป็นกลุ่มคนในวัยหนุ่มสาว แต่ในผู้สูงอายุออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งไม่มาก เนื่องจากไม่ได้รับการศึกษาและไม่มีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของฐานิตา เฉลิมช่วง ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน พบว่า การออกไปใช้สิทธิ์ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก (ฐานิตา เฉลิมช่วง, 2559)

1.2 การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดพะเยา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง พบว่า การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของนักการเมืองกับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่เป็นการรณรงค์หาเสียงผ่านทางผู้นำ เพราะเนื่องด้วยภาษาและวัฒนธรรมที่เป็นของกลุ่ม อีกทั้งกลุ่มชาติพันธุ์ยังมีความคิดเกี่ยวกับเรื่องของการยอมรับในเชื้อชาติของบุคคลภายนอกกลุ่ม และไม่ให้ความเชื่อใจจากคนภายนอกมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุศรา โพธิสุข ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน: ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ด้านการรณรงค์การเมืองท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 (บุศรา โพธิสุข, 2558)

1.3 การติดต่อกันของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดพะเยา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง พบว่า กลุ่มชาติพันธุ์จะใช้การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานโดยผ่านตัวแทนเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากกลุ่มชาติพันธุ์ยังให้ความเชื่อถือในตัวของผู้นำและด้วยเรื่องของภาษา การติดต่อประสานงานจึงเป็นการติดต่อ

ทางผู้นำ นอกจากนั้น อาจจะเป็นการการต่อรองในรูปแบบการรวมกลุ่มกันเรื่องของผลประโยชน์ต่าง ๆ เช่น ราคาพืชผลทางการเกษตร เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฐานิตา เฉลิมช่วง ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการติดต่อประสานงานเป็นการเฉพาะ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.89 (ฐานิตา เฉลิมช่วง, 2559)

1.4 การร่วมกิจกรรมขององค์กรหรือกลุ่มทางสังคมและการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดพะเยา โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย พบว่า กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่จะให้ความร่วมมือเกี่ยวกับกิจกรรมในชุมชนของกลุ่มมากกว่าการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง เนื่องจากเห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องที่ไกลตัว และเป็นเรื่องของผู้นำ อีกทั้งไม่ให้ความสำคัญกับบุคคลภายนอกที่เข้ามาในหมู่บ้าน ซึ่งเกิดจากเรื่องของชนชาติและความเชื่อใจของบุคคลภายนอกสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประเวช แสงวสุข ได้ศึกษาศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตทิวพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมทางการเมือง อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ประเวช แสงวสุข, 2553)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดพะเยา เป็นการศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ ที่ส่วนใหญ่ยังมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่มากนัก เนื่องจากยังมองว่าเป็นเรื่องที่ไกลตัว และจะเป็นการมีส่วนร่วมที่เป็นไปตามกฎระเบียบทางสังคมมากกว่า โดยปัจจัยต่าง ๆ ก็ส่งผลต่อกลุ่มชาติพันธุ์ให้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น ปัจจัยส่วนบุคคลที่บางพื้นที่ยังคงประสบกับความยากลำบากในเรื่องของความเป็นอยู่ การศึกษา อาชีพต่าง ๆ และปัจจัยทางด้านสังคมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์จะเป็นแบบการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง แต่ส่วนใหญ่จะไม่เข้าไปมีส่วนร่วม เนื่องด้วยปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีแนวความคิดว่า การเมืองเป็นเรื่องของผู้นำ และกลุ่มของตนนั้นเป็นกลุ่มชนชั้นที่ยังไม่ได้รับการยอมรับจากคนภายนอก แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันกลุ่มชาติพันธุ์สมัยใหม่ที่ได้รับการศึกษา ก็เริ่มที่จะเข้ามามีบทบาททางการเมืองมากขึ้น แต่ก็ยังคงติดกับวัฒนธรรมเดิม คือ การเคารพตามความเชื่อหรือคำสอนของผู้ใหญ่/ผู้นำชนเผ่าในหมู่บ้าน จึงทำให้การตัดสินใจหรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองบางอย่าง ยังคงจะต้องได้รับการพัฒนาต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรเพิ่มตัวแปรเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ให้ครอบคลุม เช่น ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยด้านการสื่อสาร เป็นต้น ตัวแปรตาม ได้แก่ การควบคุมและตรวจสอบโดยประชาชน เป็นต้น
2. ควรเพิ่มพื้นที่การวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ เช่น ขยายพื้นที่จากจังหวัดพะเยา เป็นจังหวัดเชียงใหม่ เชียงรายหรือภาคเหนือตอนบน
3. ควรเพิ่มกลุ่มชาติพันธุ์ในการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ เนื่องจากกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทยยังมีหลายกลุ่มชาติพันธุ์และมีจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดพะเยา. (2562). *ข้อมูลการใช้สิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพะเยา*. 17 ธันวาคม 2562. (เอกสารสำเนา).
- ฐานิตา เฉลิมช่วง. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- บุศรา โพธิสุข. (2558). การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน: ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. ใน *รายงานวิจัย*, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ประเวช แสงสุข. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตทวีวัฒนา. ใน *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ภูสิทธิ์ ชันติกุล. (2553). รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. ใน *รายงานวิจัย*, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ศูนย์พัฒนาราชภาพพื้นที่ราบสูงจังหวัดพะเยา. (2561). *แบบข้อมูลพื้นฐานชุมชนบนพื้นที่ราบสูง ปี 2561*. 20 มีนาคม 2561. (เอกสารสำเนา).
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2554). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน*. กรุงเทพมหานคร : สำนักการพิมพ์สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- Conbach, L. Joseph. (1984). *Essential of Psychology and Education*. New York : Mc-Graw Hill.